

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ТЕСТ -државна стручна матура 2026 г.

Забелешка:

- Одговорите на прашањата од отворен тип се прифаќаат како точни, ако се со приближна формулација како дадената во упатството за оценување, а ќе се вреднуваат со 0 поени, ако се во комбинација на точен и неточен одговор.
- Вреднувањето на одговорите во способноста пишување ќе се оценуваат според посебна листа на критериуми за оценување која се прецизира за секоја испитна сесија.
- Одговорите на задачите кои се напишани со молив, со пенкало кое не пишува сино, се вреднуваат со 0 поени.

ЛИТЕРАТУРА				
Број на испитна задача во тест книшката	Број на цел која се проверува	Појаснување со точни одговори	Барања	Поени
1. Извадок „Чорбаџи Теодос“ од Ристо Крле	Цел број: 1, 4, 5, 9	1. В) Македонската литература меѓу двете светски војни; 2. А) Комедија на интриги; 3. А) Строг, арогантен и намуртен; 4. В) Љубов спротивставена на општествените норми 5. А) Љубов и очај 6. В) Нивната љубов е силна, но исполнета со препреки	6	Вкупно 6 поени, по 1 поен за секое прашање
2. Песна „Македонија“ од А.Поповски	Цел број: 1, 5, 7	1. октава 2. да го продолжат животот со поколенија/ да се продолжи родот /поколенијата да имаат плоден, богат живот 3. лобањи 4. трета строфа 5. „Од грч и од чекање“ 6. на македонски јазик 7. патриотска лирика 8. современа македонска литература / повоена	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање.

		македонска литература/ македонската литература по Втората светска војна		
3. Извадок од „Евгениј Онегин“ од А.С.Пушкин	Цел број: 1, 4, 5 , 9	1. љубов 2. таа ги прекршува општествените правила во таа епоха (во патријархалното општество) / како жена прва му ги изразува чувствата на Онегин. 3. таа се плаши од одбивањето на Онегин / од презирот на Онегин / цитирани третиот и четвртиот стих од првата строфа 4. како сопруга (тивка и скромна) и мајка на деца (кои ќе ја помнат) / мирен и спокоен живот 5. таа се сомнева дали е ангел-чувар или дух кобен (кој тера на искушение) 6. имот на село. 7. роман/роман во стихови. 8. романтизам.	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање.
		КНИЖЕВНА АНАЛИЗА		
		4. В) Да ги критикува слабостите на луѓето и на општеството. 5. Г) Секогаш има трагичен крај. 6. В) херојства и војни 7. Б) Усно, од поколение на поколение 8. Б) Емоции, имагинација и внатрешен свет 9. В) Компарација	6	Вкупно 6 поени, по 1 поен за секое прашање.

ЈАЗИК

	13.	10. В) индоевропското 11. Б) Крсте Петков Мисирков 12. Б) лекóмислен 13. В) Утре ќе патувам за Германија 14. Г) Мајката на Петра не дојде на родителската средба. 15. А) Првиот ден учениците трчајќи влегоа во зградата. 16. Б) На улицата имаше триесетина минувачи. 17. Б) Јас би дошол утре, ако имам време. 18. Глаголица. 19. 886 година / 9 век 20. Самогласките и согласките се разликуваат при изговорот во пречката на воздушната струја. (Самогласките се изговараат без пречка, воздушната струја излегува слободно, додека при изговорот на согласките се создава преграда или теснина). 21. Едначење на согласките по звучност. 22. не -сака/ да-јаде 23. глас што внесува разлика во значењето / глас што има смислоразликувачка функција 24. најдобар 25. На и-глаголска група. 26. Псст. 27. Вршител на дејството. 28. Најмала јазична единица 29. Точка. 30. Вчера.	21	Вкупно 21 поени, за секое прашање по 1 поен
--	-----	--	----	---

ЧИТАЊЕ

Број на испитна задача во тест книшката	Број на цел која се проверува	Појаснување со точни одговори	Барања	Поени
31. „Како ни влијае секојдневното читање“	Цел број: 1, 2, 5, 7	31.1. В) да ги шири човековите хоризонти 31.2. Б) гимнастика за умот 31.3. А) шест минути 31.4. В) оние што читаат фикција 31.5. А) го намалува крвниот притисок 31.6. Г) збогатен речник 31.7. В) трилери 31.8. А) Универзитетот Харвард	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање.
32. „Ајфеловата кула“	Цел број: 1, 2, 5, 7	32.1. На Марсовите полиња во Париз 32.2. . Густав Ајфел 32.3. Критикувана поради нејзиниот дизајн 32.4. 6,91 милиони луѓе 32.5. Во 1964 година 32.6. Во 1991 година 32.7. Таа сега е повисока од зградата Крајслер (за 5,2 метри) 32.8. Три нивоа 32.9. При ветер се поместува на врвот приближно 6–7 см 32.10. На растојание од 125 метри (една од друга)	10	Вкупно 10 поени, по 1 поен за секое прашање.

ПИШУВАЊЕ

33. Се пишува текст на тема: Текст од 260-460	Цел број: 6	- Не се одземаат поени ако текстот има: 260-460 збора - Се одзема 1 поен од критериум композиција ако текстот има: 251 – 259 збора или 461 - 470 збора - Текстот не се прегледува доколку има помалку од 250	барање 1	Вкупно 13 поени
--	----------------	---	----------	-----------------

		збора, односно повеќе од 471 збор. - Во вкупниот број на зборови не се бројат зборовите од насловот. - Датумите се бројат по еден збор за ден, месец, година. (пример – 16.06.2010 има 3 збора) Тема 1: Улогата на младите во градењето на демократско и одговорно општество • Размисли што би пишувал/-а на темата и појасни каква е улогата на младите во градење на демократско општество и во развивањето на граѓанска одговорност. • Заземи критички став, може да се согласиш или да го негираш зададениот наслов дека младите имаат значајна улога во општествените промени, и аргументирано и логички образложи го својот став. • Наведи најмалку два аргументи поткрепени со конкретни факти и примери, со кои ќе ја истакнеш важноста на активното учество на младите во општеството и нивниот придонес во демократски процеси. • Искажи го твојот став за влијанието на младите како критички и активни членови на општеството (аргументирано размислување, граѓанска одговорност, почитување на различностите, активно учество во заедницата) и наведи соодветни примери. • Заокружи со сублимирање на својот став за улогата на младите во развој на општеството и нивната одговорност како граѓани. • Употребувај стандарден македонски јазик и ракописно писмо и внимавај на правописот, лексиката, синтаксичките и интерпункциските правила. Тема 2: Природата како извор на ментално и физичко здравје		
--	--	---	--	--

		• Размисли што би пишува/-а на темата и појасни зошто природата е извор на менталното и физичкото здравје кај луѓето. • Заземи критички став, може да се согласиш или да го негираш зададениот наслов, и користи јасни и последователни мисли за да го искажеш ставот за зададената тема. • Наведи најмалку два аргументи поткрепени со конкретни факти и примери за твојот став за темата со што ќе појасниш како престојувањето во природата и прошетките влијаат врз менталното и физичкото здравје. • Искажи го твојот став за тоа дали прошетките во природата позитивно или негативно влијаат на зачувување на менталното и физичкото здравје на луѓето и наведи соодветни примери со кои ќе го поткрепиш своето мислење. • Заокружи со сублимирање на својот став за темата со што ќе ја нагласиш важноста на природата како природен ресурс кој нуди многу предности за зачувување на менталното и физичкото здравје на луѓето. • Употребувај стандарден македонски јазик и ракописно писмо и внимавај на правописот, лексиката, синтаксичките и интерпункциските правила.		
--	--	---	--	--

- Кандидатот го губи правото да биде оценуван според предвидените критериуми за способноста пишување, доколку содржината на текстовите не соодветствува на зададената тема.
- Одговорите на задачите напишани со пенкало кое не пишува сино и/или се напишани со молив се вреднуваат со 0 поени.
- Кандидатот ако пишува во есејот со печатни букви му се одземаат 5 поени од освоените поени на есејот.
- Кандидатот го губи правото да биде оценуван според предвидените критериуми за способноста пишување, доколку во напишаниот текст има повеќе или помалку зборови од предвидениот број зборови дадени во Упатството за оценување за конкретната испитна година.

Во упатството за оценување, покрај критериумите, ќе стојат и следниве насоки кои ќе треба да се употребуваат од сите оценувачи во процесот на оценување на тестовите:

- Текст, без разлика на која од дадениот избор на теми е пишувано, ако е напишан на дијалектен јазик, за **критериум Јазик** добива **0 поени**.
- Текст во кој се читаат цитати без наведен извор, преземени делови од туѓи текстови, критики и слично, без наведен извор или истите се парафразирани без именување на авторот, за **критериумот Содржина** добива **0 поени**.